

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Maria Ejchart

BK-VII.0520.35.2024
Warszawa, 10 kwietnia 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 1043 Posła na Sejm RP Pana Czesława Hoca w sprawie *utrzymania zapisów nowelizacji ustawy o kuratorach sądowych w kwestii powoływania kuratora okręgowego przez Ministra Sprawiedliwości na nie więcej niż dwie kadencje oraz wyboru rzecznika dyscyplinarnego na 4-letnią kadencję przez prezesa sądu okręgowego, a także nowego wymiaru funkcjonowania i nowej jakości Krajowej Rady Kuratorów*, uprzejmie informuję, co następuje.

Rozwiązania, których dotyczy interpelacja, zostały wprowadzone do ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1095 j.t.), zwanej dalej „u.k.s.”, na mocy ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o zmianie ustawy o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 27), zwanej dalej: „ustawą zmieniającą”, która weszła w życie w dniu 5 kwietnia 2023 r.

Przed wejściem w życie ustawy zmieniającej kuratora okręgowego powoływał, na 6-letnią kadencję, prezes sądu okręgowego spośród kandydatów wybranych przez okręgowe zgromadzenie kuratorów ze swego grona, bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy członków zgromadzenia. Natomiast obecnie, zgodnie z art. 36 ust. 1 i 3 u.k.s., kuratora okręgowego powołuje Minister Sprawiedliwości spośród kuratorów zawodowych zatrudnionych w danym okręgu sądowym albo mając na względzie dobro kuratorskiej służby sądowej – spośród kuratorów zawodowych zatrudnionych poza tym okręgiem. Kurator okręgowy jest powoływany na 4-letnią kadencję, na nie więcej niż dwie kolejne kadencje i nie może być powołany na stanowisko kuratora okręgowego oraz zastępcy kuratora okręgowego albo delegowany na podstawie art. 38 ust. 2, przed upływem 6 lat od zakończenia pełnienia tej funkcji.

Rozwiązania kształtujące formalną podległość kuratora okręgowego, w tym prawo jego powoływania i odwoływania, prezesowi sądu okręgowego zdecydowanie nie sprzyjały jakości i efektywności pracy kuratora okręgowego. Jednocześnie należy podkreślić, że Minister Sprawiedliwości, jako organ organizacyjnie usytuowany na najwyższym szczeblu nadzoru administracyjnego nad sądownictwem, odpowiedzialny za prawidłowe funkcjonowanie kuratorskiej służby sądowej, powinien mieć narzędzia gwarantujące mu realny wpływ na obsadę kadry zarządzającej służbą podległą jego nadzorowi.

Natomiast zgodnie z art. 58 ust. 2 u.k.s. rzecznika dyscyplinarnego i zastępcę rzecznika dyscyplinarnego powołuje na 4-letnią kadencję prezes sądu okręgowego spośród kuratorów zawodowych pełniących służbę w danym okręgu. Uprzednio rzecznika dyscyplinarnego wybierało okręgowe zgromadzenie kuratorów spośród swoich członków, na 6-letnią kadencję. W aktualnej na chwilę obecną ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości powoływanie rzecznika dyscyplinarnego przez prezesa sądu okręgowego jest rozwiązaniem racjonalnym, gwarantującym przy tym skuteczną realizację zadań.

Nie ulega wątpliwości, że ww. instytucje są bardzo ważne, dlatego ich wpływ na prawidłowe funkcjonowanie kuratorskiej służby sądowej jest monitorowany przez resort sprawiedliwości. Jednak z uwagi na to, że wskazane rozwiązania obowiązują w porządku prawnym dopiero od kilku miesięcy, dokonanie obiektywnej i rzetelnej oceny ich skutków nie wydaje się być jeszcze możliwe.

Rola kuratorskiej służby sądowej w realizacji polityki państwa wobec przeciwdziałania zjawiskom przestępczości, przemocy i patologii społecznej jest niezwykle istotna, dlatego też tworzenie warunków sprzyjających realizacji przez kuratorów sądowych ich ustawowych zadań jest dla resortu sprawiedliwości kwestią niezwykle istotną. Należy jednocześnie podkreślić, że Ministerstwo Sprawiedliwości współpracowało i w dalszym ciągu będzie współpracować ze środowiskiem kuratorów sądowych, a żadne zmiany w u.k.s., w tym te, które dotyczyłyby rozwiązań, o jakich mowa w interpelacji, nie zostaną przeprowadzone bez konsultowania ich ze środowiskiem kuratorskim.

Ponadto pragnę zaznaczyć, że zgodnie z zasadami techniki prawodawczej podjęcie interwencji legislacyjnej winna poprzedzać dogłębna analiza obowiązującego stanu prawnego oraz ustalenie możliwości podjęcia środków interwencji organów władzy publicznej, alternatywnych w stosunku do nowelizacji.

Z wyrazami szacunku

Maria Ejchart
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/